

РЕШЕНИЕ

КАРАР

13.11.2023

№ 36-2

С. Салагыши

Территориаль карар турындагы нигезләмәне раслау хакында муниципаль берәмлектә ижтимагый үзидарә «Салагыш авыл җирлеге» Әгерҗе муниципаль районы Татарстан Республикасы

«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, муниципаль берәмлек уставы нигезендә Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының «Салагыш авыл җирлеге»нә, Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының Салагыш авыл җирлеге советы **КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:**

1. Әгерҗе муниципаль берәмлегенә «Салагыш авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә территориаль ижтимагый үзидарә турында нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).

2. Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының Салагыш авыл җирлегенә мәгълүмат стендында халыкка җиткерергә, Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составында Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының рәсми сайтында (<https://www.agryz.tatarstan.ru>) урнаштырырга һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә.

3. Әлеге карар басылып чыккан көнненән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Совет рәисе,
Авил җирлеге башлыгы

М.М.Мөхәммәдиев.

Әгерже муниципаль берәмлегенен «Салагыш авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә территорияль ижтимагый үзидарә турында нигезләмә (алга таба - Нигезләмә)

I бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

Әлеге Нигезләмә "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль берәмлеге Салагыш авыл жирлеге Уставы нигезендә эшлэнгән.

Территорияль ижтимагый үзидарә Салагыш авыл жирлеге халкының жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда турыдан-туры катнашуының рәвеше булып тора.

1 нче маддә. Территорияль ижтимагый үзидарә төшенчәсе

1.1. Территорияль ижтимагый үзидарә дигэндә, Салагыш авыл жирлеге территориясенен бер өлешендә яшәү урыны буенча гражданның үз-үзләрен оештыру мөстәкыйль рәвештә һәм жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча үз инициативаларын гамәлгә ашыру өчен үз-үзләрен оештыру күздә тотыла.

1.2. Территорияль ижтимагый үзидарә гражданның жыелышларын һәм конференцияләрен (делегатлар жыелышларын) үткәрү, территорияль ижтимагый үзидарә органнары төзү юлы белән турыдан-туры халык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2 маддә. Территорияль ижтимагый үзидарәнен хокукый нигезләре

2.1. Салагыш авыл жирлеге территориясендә территорияль ижтимагый үзидарә Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Салагыш авыл жирлеге уставы, Салагыш авыл жирлеге Советының норматив хокукый актлары һәм әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.2. Территорияль ижтимагый үзидарә органнарының законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау гамәлдәге законнар нигезендә суд тарафыннан тәмин ителә.

2.3. Салагыш авыл жирлегенен жирле үзидарә органнары территорияль ижтимагый үзидарәнен эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәкле хокукый шартлар тәмин итә, кирәкле материаллар һәм документлар белән танышу мөмкинлеген тәмин итә, үзара килешү буенча территорияне социаль-икътисадый

үстерү буенча үз вәкаләтләренә бер өлешенә ия булырга, шулай ук финанс һәм башка төрле ярдәм күрсәтергә мөмкин.

Территориаль ижтимагый үзидарәнәң Салагыш авыл жирлегенәң жирле үзидарә органнары белән үзара бәйләнеше килешү нигезендә төзелә.

3 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарәнәң төп принципнары Салагыш авыл жирлеге территориясендә территориаль ижтимагый үзидарә түбәндәге принципнарга нигезләнә:

3.1. законлылык;

3.2. Салагыш авыл жирлегенәң территориаль ижтимагый үзидарәнә оештыру һәм гамәлгә ашыру хокукнарын гарантияләү;

3.3. Жыелышлар, гражданныр конференциясе (делегатлар жыелышы), сораптырулар һәм жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итүдә катнашунның башка рәвешләре аша халыкның ирекле ихтыяр белдерүүләре;

3.4. территориаль ижтимагый үзидарәнәң административ һәм контроль-ревизия органнарынның сайланганлыгы, аларда яшәүчеләренәң игътибарлылыгы һәм контрольлеге;

3.5. территориаль ижтимагый үзидарәнәң үз вәкаләтләре чикләрендә мөстәкыйльлеге;

3.6. Территориаль ижтимагый үзидарә органнарынның Салагыш авыл жирлегенәң жирле үзидарә органнары белән уртақ бурычларны һәм функцияләренә гамәлгә ашыруда үзара хезмәттәшлеге;

3.7. территориаль ижтимагый үзидарә рәвешләренәң күптөрлеләге һәм аларны халыкка мөстәкыйль билгеләү;

3.8. инициативалар күрсәтүдә, аларның мәнфәгатьләренә кагылышлы жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча карарлар әзерләүдә һәм кабул итүдә халыкның киң катнашуы;

3.9. Салагыш авыл жирлеге халкының һәм мәнфәгатьләренәң тулаем бергә алып бару;

3.10. хәбәрдарлык һәм жәмәгать фикеренәң исәпкә алу;

3.11. кабул ителгән карарлар өчен жаваплылык.

4 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган Салагыш авыл жирлегендәге территория

Салагыш авыл жирлегендәге территориаль ижтимагый үзидарә гражданнырның түбәндәге яшәү территорияләре чикләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин:

4.1. күпфатирлы торақ йортның подъезды;

4.2. күпфатирлы торақ йорт;

4.3. торақ йортлар төркеме;

4.4. торақ микрорайоны;

4.5. жирлек булмаган авыл торақ пункты;

4.6. гражданныр яши торган башка территорияләр.

5 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруга гражданнарның хокукы

Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруда 16 яшькә житкән тиешле территориядә яшәүче гражданнар катнаша ала.

16 яшькә житкән теләсә кайсы граждан үзе яшәгән, гражданнар жыелышларында, конференцияләрендә (делегатлар жыелышларында) катнашырга, территориаль ижтимагый үзидарә органнарына сайланырга һәм сайланырга хокуклы.

Халык территориаль ижтимагый үзидарәне турыдан-туры да, үз вәкилләре аша да гамәлгә ашыруга, аларның эшчәнлегенә турында тулы һәм дөрөс мәгълүмат алырга хокуклы.

Салагыш авыл жирлегенәң жирле үзидарә органнары, әлегә эшчәнлек гамәлдәгә законнар таләпләренә каршы килмәсә, территориаль ижтимагый үзидарәдә яшәүчеләр тарафыннан гамәлгә ашырылуга каршылык күрсәтә алмыйлар.

Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруда халыкның хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау гамәлдәгә кануннарда билгеләнгән тәртиптә тәмин ителә.

II бүлек. ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘНЕН ТЕРРИТОРИАЛЬ ТӨЗЕЛЭШЕ

6 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарә учреждениесе инициативасы.

6.1. Территориаль ижтимагый үзидарә, территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган Салагыш авыл жирлегенә территориясендә яшәүче гражданнар инициативасы белән гамәлгә куела.

6.2. Территориаль ижтимагый үзидарә булдыру максатларында тиешле территориядә яшәүче гражданнар кимендә 5 кеше составында жыелыш, гражданнар конференциясен (делегатлар жыелышын) оештыру буенча инициатив төркем (алга таба - инициатив төркем) төзиләр.

Инициатив төркем Салагыш авыл жирлегенә Советына, Салагыш авыл жирлегенә администрациясенә территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру максатларында гражданнарның жыелышларын (делегатлар жыелышын) үткөрү датасы, вакыты һәм урыны турында хәбәр итә. Күрсәтелгән жыелышлар уздырылырга

5 көннән дә соңга калмыйча, инициатив төркем тиешле территориядә яшәүче гражданнарга жыелышлар һәм алар буенча фикер алышуга чыгарыла торган мәсьәләләр уздыру датасы, вакыты һәм урыны турында хәбәр итә.

Инициатив төркем һәр жыелышта Салагыш авыл жирлегенәң жирле үзидарә органнары вәкилләренәң киңәш бирү тавышы хокукына ия булу мөмкинлеген тәмин итә.

6.3. Территориаль ижтимагый үзидарәне төзү буенча гражданнарның жыелышын яисә конференциясен (делегатлар жыелышын) үткөрү турында карар төзелүче ижтимагый үзидарә территориясендә яшәүче халык санына бәйле рәвештә кабул ителә. Әлегә территориядә яшәүче халык саны 300дән кимрәк

булса, гражданнар жыелышы уздырыла, 300дән артык кеше - гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы).

6.4. Төзелә торган территориаль ижтимагый үзидарә территориясендә яшәүче гражданнар (делегатлар жыелышы) конференциясенә делегатлар сайлау буенча вәкиллек нормасы түбәндәгеләрне төзи:

6.5. Аз катлы индивидуаль төзелеш территориясендә территориаль ижтимагый үзидарә төзелгән очракта, гражданнарны конференциягә делегатларны сайлау буенча вәкиллек нормасы (делегатлар жыелышы) 1 делегатны йорт биләмәләренә 10сыннан һәм 30дан артмаска тиеш.

- 300 дән 2000 кешегә кадәр - 20 гражданнан 1 делегат;
- 2000 дән 3000 кешегә кадәр - 30 гражданнан 1 делегат;
- 3000 дән 5000 кешегә кадәр - 50 гражданнан 1 делегат;
- 100 гражданнан 1 делегат.

(вәкиллек нормасы үзгәрергә мөмкин)

7 маддә. Конференция делегатларын сайлау тәртибе (делегатлар жыелышлары)

7.1. Территориаль ижтимагый үзидарә булдыру максатларында конференция делегатларын (делегатлар жыелышын) сайлау өчен инициатив төркем Салагыш авыл жирлегә территориясендә яшәүче территориаль ижтимагый үзидарә төзелүче гражданнарның жыелышларын оештыра һәм үткәрә. Жыелышта жыелыш уздырылган көнгә 16 яшькә житкән гражданнар катнашырга хокуклы.

7.2. Территориаль ижтимагый үзидарә булдыру максатыннан конференция делегатларын (делегатлар жыелышын) сайлау буенча һәр жыелышта жыелыш секретаре беркетмә алып бара, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

- Жыелышта катнашучыларны теркәүне уздыру датасы, вакыты һәм урыны;
- Жыелышны уздыру датасы, вакыты һәм урыны;
- Жыелыш председателенә һәм секретареның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме;
- Жыелышта катнашкан гражданнарның гомуми саны;
- Жыелышның көн тәртибе;
- жыелышның көн тәртибе мәсьәләләре буенча тавыш бирү нәтижеләре;
- Жыелышта кабул ителгән карарлар.

Беркетмәгә жыелыш рәисе һәм секретаре имза сала.

Жыелыш беркетмәсенә территория чикләрендә яшәүче гражданнар исемлегә кушып бирелә, анда конференция делегатларын (делегатлар жыелышын) сайлау жыелышында катнашкан территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә куела, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

- Жыелышны уздыру датасы, вакыты һәм урыны;
- Жыелышта катнашучыларның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме;

-паспортта яисә граждан паспорттын алмаштыручы документта күрсәтелгән яшәу урынының адресы турында;

-паспортының яисә граждан паспорттын алмаштыручы документының сериясе һәм номеры;

-имзаны кую датасы;

-Гражданның имзасы.

Күрсәтелгән гражданнар исемлеге жыелыш рәисе һәм секретаре имзалары белән таныклана.

Жыелыш беркетмәсенә шулай ук, территориаль ижтимагый үзидарә төзелә торган территориянең чикләрен күрсәтеп, урамнарны (тыкрыкларны), йортларның номерларын, подъездларның номерларын һәм (яисә) план-схеманы күрсәтеп, гамәлгә куела торган территориаль ижтимагый үзидарә чикләре тасвирламасы да кушымта итеп бирелә.

7.3. Конференция делегаты итеп гражданнар (делегатлар жыелышы) сайланган очракта, күрсәтелгән беркетмә һәм исемлек сайланган делегат аша инициатив төркемгә тапшырыла.

7.4. Инициатив төркем территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру максатларында Салагыш авыл жирлегенең жирле үзидарә органнарына жыелыш, гражданнар жыелышын (делегатлар жыелышын) уздыруда ярдәм итү, жыелыш үткәрү өчен урыннар (делегатлар жыелышы) бирү, күрсәтелгән гамәлләрне башкару вакыты һәм урыны турында халыкка мәгълүмат бирү турында үтенеч белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

7.5.Территориаль ижтимагый үзидарәне булдыру, документларны эзерләү һәм тарату, территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү максатларында гражданнарның (гражданнарның жыелышлары), гражданнарның жыелышларын, конференцияләрен (делегатлар жыелышын) үткәрү буенча жыелышлар үткәрү чыгымнары инициатив төркем әгъзалары була.

7.6.Документлар эзерләү һәм тарату, территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү буенча инициатив төркем әгъзаларының чыгымнары, юридик зат төзеп, Салагыш авыл жирлеге администрациясенә резерв фонды акчалары исәбеннән коммерциячел булмаган оешмаларга бер мәртәбә финанс ярдәме күрсәтү юнәлешендә компенсацияләнергә мөмкин.

8 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарә органнарын төзү максатларында гражданнар жыелышын, конференциясен (делегатлар жыелышын) үткәрү тәртибе.

8.1. Территориаль ижтимагый үзидарә булдыру максатларында гражданнарның (делегатлар жыелышын) сайлау буенча жыелышлар үткәрү нәтижәләре буенча үз чикләрендә территориаль ижтимагый үзидарә төзелә торган территориядә яшәүче барлык халыкны тәкъдим итүче делегатлар сайланса, инициатив төркем территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә кую буенча жыелыш үткәрү турында карар кабул итә, гражданнарның конференциясен (делегатлар жыелышын) үткәрү вакытын һәм вакытын билгели һәм бу хакта МО Советына, Салагыш авыл

жирлеге администрациясенә хәбәр итә. Шул ук вакытта Салагыш авыл жирлегенәң жирле үзидарә органнарына гражданнар конференциясенәң (делегатлар жыелышының) көн тәртибе проекты, чикләрендә территориаль ижтимагый үзидарә оештырылган территориядә яшәүче гражданнар жыелышларын үткәрү, конференция делегатларын сайлау (делегатлар жыелышы) турында жылма белешмәләр тапшырыла.

8.2. Әлеге Нигезләмә нигезендә территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру максатларында чикләрендә территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә куела торган территориядә яшәүче гражданнар жыелышы, конференциясе (делегатлар жыелышы), гражданнар жыелышын, конференцияләрен (делегатлар жыелышын) оештыру буенча инициатив төркем территориаль ижтимагый үзидарә оешмасы максатларында жыелышны, гражданнар жыелышын (делегатлар жыелышын) үткәрү вакытын һәм урынын билгели һәм бу хакта МО Советына, Салагыш авыл жирлеге администрациясенә хәбәр итә. Шул ук вакытта Салагыш авыл жирлегенәң жирле үзидарә органнарына гражданнар жыелышының яисә конференциясенәң (делегатлар жыелышының) көн тәртибе проекты да хәбәр ителә. Гражданнар жыелышында яисә конференциясендә (делегатлар жыелышында) күрсәтелгән органнар вәкилләре булу мөмкинлеге тәмин ителергә тиеш.

8.3. Жыелыш башланганчы гражданнар жыелышын яисә конференциясен (делегатлар жыелышын) үткәрү турында инициатив төркем карар кабул иткән көннән алып гражданнар (делегатлар жыелышы) конференциясенә кадәр инициатив төркем һәр гражданга жыелышның яисә гражданнар конференциясенәң (делегатлар жыелышының) көн тәртибе, фикер алышуга чыгарыла торган документлар проектлары белән танышу мөмкинлеген, ә сайланган гражданнар конференциясенәң (делегатлар жыелышының) сайланган делегатларына (делегатлар жыелышы) шушы документларның күчермәләрен алу мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш.

8.4. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру буенча гражданнар жыелышы, конференциясе (делегатлар жыелышы) инициатив төркем эгъзалары тарафыннан уздырыла.

Жыелыш яисә конференция башланганчы инициатив төркем эгъзалары территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә (делегатлар жыелышында) катнашкан гражданнарны теркәүне, территориаль ижтимагый үзидарә оешмасы буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә (делегатлар жыелышында) катнашкан гражданнар исемлеген төзеп, үткәрә. Күрсәтелгән исемлекнең якынча формасы әлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасында китерелгән.

8.5. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә (делегатлар жыелышында) катнашкан гражданнарны теркәү тәмамлангач, гражданнар жыелышы яисә конференциясе (делегатлар жыелышы) рәисе һәм секретаре сайлана һәм гражданнар

жыелышының яисә конференциясенен (делегатлар жыелышының) көн тәртибе мәсьәләләре карала.

8.6.Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру буенча гражданнар жыелышында, конференциясендә (делегатлар жыелышында) түбәндәге мәсьәләләр карала:

-Жыелышны, гражданнар конференциясен (делегатлар жыелышын) уздыруның хокуклы булуы турында (кворум турында);

-Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территориянең чикләрен билгеләү турында;

-Территориаль ижтимагый үзидарә органнары структурасын билгеләү турында;

-Территориаль ижтимагый үзидарә уставын кабул итү турында;

-Территориаль ижтимагый үзидарә органнарын сайлау турында;

-Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенен төп юнәлешләрен билгеләү турында;

-Территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен һәм Салагыш авыл жирлегенен жирле үзидарә органнарына территориаль ижтимагый үзидарә уставын билгеләү буенча документлар жибәрү өчен жаваплы затны билгеләү турында.

Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру буенча гражданнарның жыелышы яисә конференциясе (делегатлар жыелышы) беркетмәсенен якинча бланкы әлеге Нигезләмәнен 2 нче кушымтасында китерелгән.

9 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру буенча гражданнар жыелышын, конференциясен (делегатлар жыелышын) уздыру хокукы

Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру буенча гражданнар жыелышы, конференциясе (делегатлар жыелышы) хокуклы дип санала, әгәр аларда 16 яшькә житкән территориядә яшәүчеләрнең кимендә өчтән бере катнашса, территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру күздә тотыла, яисә әлеге территориядә яшәүчеләрнең кимендә өчтән берен тәшкит итүче жылган жылган делегатларның дүрттән өче катнаша.

Территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы, конференциясе (делегатлар жыелышы) хокуклы дип санала, әгәр аларда 16 яшькә житкән, территориядә яшәүчеләрнең өчтән береннән ким булмаган өлешен тәшкит итүче, жыелышларда сайланган делегатларның кимендә өчтән икесе катнашса.

10 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территория чикләрен билгеләү

10.1. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориянең чикләрен Салагыш авыл жирлеге Советы билгели.

10.2. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориянең чикләрен билгеләү өчен Салагыш авыл жирлеге Советына түбәндәге документлар жибәрелә:

-Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориянең чикләрен билгеләү турында гариза;

-тиешле муниципаль берәмлек администрациясе белән килештерелгән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориянең чикләрен күрсәтеп, урамнарны (тыкрыкларны), йортларның номерларын, подъездларның номерларын һәм (яисә) план-схеманы күрсәтеп, гамәлгә ашырыла торган территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен адреслы тасвирлау;

-Территориаль ижтимагый үзидарә оештыру буенча гражданның жыелышы яисә конференциясе (делегатлар жыелышы) беркетмәсе күчәрмәсе.

10.3. Салагыш авыл җирлеге Советы территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территориянең чикләрен билгеләү турында карар кабул итә йә мондый чикләргә билгеләүдән баш тарта.

Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территориянең чикләрен билгеләү буенча Салагыш авыл җирлеге Советына юллама өчен җаваплы зат Салагыш авыл җирлеге Советы утырышында күрсәтелгән мәсьәләгә караганда катнашырга һәм Салагыш авыл җирлеге Советы карарының таныкланган күчәрмәсен 7 көн эчендә Сәләүш авыл җирлеге Советы рәисе имзалаганнан соң алырга хокукы.

Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территориянең чикләрен билгеләү буенча Салагыш авыл җирлеге Советы карары рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

10.4. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориянең чикләрен билгеләүдән баш тарту өчен түбәндәге шартлар булырга мөмкин:

1. Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә кую буенча гражданның жыелышын, конференциясен (делегатлар жыелышын) уздырганда җибәрелгән хокук бозулар;

2. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориянең чикләрен билгеләнгән чикләрдән чыгу, аларда инде башка территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла;

3. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территория чикләренең Салагыш авыл җирлеге территориясеннән чыгуы.

11 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарә уставы

11.1. Территориаль ижтимагый үзидарә уставы гражданның үз инициативаларын гамәлгә ашыру буенча оештыру-күрсәтмә функцияләрен, шулай ук гражданның җирле эһәмияттәгә мәсьәләләргә хәл итүдә катнашуын тәмин итүче территориаль ижтимагый үзидарәнең төп гамәлгә кую документы булып тора.

Территориаль ижтимагый үзидарә уставы Россия Федерациясе законнарына, Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының «Салагыш авыл

жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына, әлеге Нигезләмәгә туры килергә тиеш.

Территориаль ижтимагый үзидарә уставы гражданнар жыелышында яисә конференциясендә (делегатлар жыелышында) жыелышта катнашучылар тавышларының кимендә өчтән икесе яисә гражданнар конференциясендә (делегатлар жыелышында) кабул ителә.

11.2. Территориаль ижтимагый үзидарә уставында түбәндәгеләр билгеләнә:
ул гамәлгә ашырыла торган территория;

-Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә максатлары, бурычлары, рәвешләре һәм төп юнәлешләре;

-Территориаль ижтимагый үзидарә органнарын төзү, аларның вәкаләтләрен, хокукларын һәм бурычларын туктату тәртибе, вәкаләтләре чоры;

-Карарлар кабул итү тәртибе;

-мөлкәт сатып алу тәртибе, шулай ук күрсәтелгән мөлкәттән һәм финанс чараларынан файдалану һәм аның белән эш итү тәртибе;

-Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруны туктату тәртибе.

11.3. «Салагыш авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә муниципаль хокукый актлары территориаль ижтимагый үзидарә уставына өстәмә таләпләр билгели алмый.

11.4. Территория ижтимагый үзидарәсе уставы нигезендә юридик зат була ала һәм коммерциячел булмаган оешманың оештыру-хокукый формасында дәүләт теркәве узарга тиеш.

12 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү

12.1. Территориаль ижтимагый үзидарә юридик зат төземичә:

12.1.1. Территориаль ижтимагый үзидарә юридик зат төземичә генә тиешле муниципаль берәмлек администрациясендә территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү мизгеленнән гамәлгә куелган дип санала.

12.1.2. Территориаль ижтимагый үзидарә уставын тиешле муниципаль берәмлек администрациясенә теркәү өчен түбәндәгеләр тапшырыла:

-Территориаль ижтимагый үзидарә уставының ике нөсхәсе;

-Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территориянең чикләрен билгеләүче Салагыш авыл жирлеге Советының карары;

-Территориаль ижтимагый үзидарә оештыру буенча гражданнарның жыелышы яисә конференциясе (делегатлар жыелышы) беркетмәсе.

12.1.3. Югарыда күрсәтелгән документлар тапшырылган көннән алып 1 ай эчендә тиешле муниципаль берәмлек администрациясе территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү яисә теркәүдән баш тарту турында карар кабул итә, бу хакта карар кабул ителгән көннән алып 5 көн эчендә Салагыш авыл жирлеге Советына хәбәр итә.

12.1.4. Территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәүдән баш тарту түбәндәге очракларда рөхсәт ителә:

-Документларны теркәү өчен кирәкле барлык документларны тапшырмау;

- Гамәлдәге законнарға каршы килү.

12.1.5. Территориаль ижтимагый үзидарә уставының теркәлгән нөсхәсе яисә аны теркәүдән язмача мотивацияләнгән баш тарту тиешле карар кабул ителгәннән соң территориаль ижтимагый үзидарә органнарына җаваплы вәкил аша 5 көн эчендә җибәрелә.

12.1.6 Муниципаль берәмлекләр администрацияләре территориаль ижтимагый үзидарә уставларын, шул исәптән юридик зат төзелүне исәпкә ала.

12.1.7.Территориаль ижтимагый үзидарә уставына кертелә торган үзгәрешләр мәҗбүри теркәлергә тиеш.

12.2. Юридик зат барлыкка килгән территориаль ижтимагый үзидарә гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә коммерциячел булмаган оешманың оештыру-хокукый формасында дәүләт теркәве узарга тиеш.

III бүлек. ТЕРРИТОРИАЛЬ САМОУПРАВЛЕНИЯНЕҢ ЭШЧӨНЛЕГЕНДӘ ОРГАНИЗАЦИОН НИГЕЗЛӘРЕ

13 маддә. Гражданнарның җыелышлары, конференцияләре (делегатлар җыелышлары)

13.1. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру максатларында Салагыш авыл җирлеге территориясендә җыелышлар, конференцияләр (делегатлар җыелышлары) үткәрелә.

13.2. Гражданнар җыелышы, конференциясе (делегатлар җыелышы) 16 яшькә җиткән һәм тиешле территориядә яшәүче гражданнарның кимендә 10 проценты (Салагыш авыл җирлеге башлыгы, Салагыш авыл җирлеге башлыгы, шулай ук территориаль ижтимагый үзидарә уставында каралган очракларда инициатива белән чакырылырга мөмкин.

13.3.Совет яисә Салагыш авыл җирлеге башлыгы инициативасы белән уздырыла торган җыелыш, гражданнарның конференциясе (делегатлар җыелышы) тиешенчә Салагыш авыл җирлеге башлыгы итеп билгеләнә.

Халык инициативасы белән үткәрелә торган гражданнар җыелышы, конференциясе (делегатлар җыелышы) территориаль ижтимагый үзидарә уставы нигезендә территориаль ижтимагый үзидарәнең башкарма органы тарафыннан билгеләнә.

13.4. Салагыш авыл җирлеге территориясендә территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру максатларында гражданнар җыелышын яисә конференциясен (делегатлар җыелышын) билгеләү һәм үткәрү тәртибе территориаль ижтимагый үзидарә уставы белән билгеләнә.

14 маддә. Гражданнарның җыелышы, конференциясе (делегатлар җыелышлары)

14.1. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру максатларында гражданнарның жыелышлары, конференцияләре (делегатлар жыелышы) үз компетенцияләренә Россия Федерациясе законнары, территориаль ижтимагый үзидарә уставы белән кертелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итә.

14.2. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыручы гражданнар жыелышының, конференциясенң (делегатлар жыелышының) аерым вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

-территориаль ижтимагый үзидарә органнары структурасын билгеләү;

-Территориаль ижтимагый үзидарә уставын кабул итү, аңа үзгәрешләр кертү;

-Территориаль ижтимагый үзидарә органнарын сайлау турында;

-Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенң төп юнәлешләрен билгеләү;

-Территориаль ижтимагый үзидарә керемнәре һәм чыгымнары сметасын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны раслау;

-Территориаль ижтимагый үзидарә органнары эшчәнлеге турында хисапларны карау һәм раслау.

15 маддә. Жыелышны, гражданнарның конференциясен (делегатлар жыелышын) эзерләү һәм уздыру тәртибе

15.1. Тиешле территориядә яшәүче гражданнар, Совет һәм Салагыш авыл жирлеге башлыгы инициативасы белән чакырыла торган гражданнар жыелышын, конференциясен (делегатлар жыелышын) эзерләүне һәм уздыруны территориаль ижтимагый үзидарәненң тиешле органнарын, Салагыш авыл жирлегенң жирле үзидарә органнарын тәэмин итәләр.

Гражданнар жыелышының яисә конференциясенң (делегатлар жыелышының) уздырылу вакыты һәм урыны турында һәм гражданнарның жыелышының яисә конференциясенң (делегатлар жыелышының) көн тәртибенә кертелгән мәсьәләләр турында халык массакүләм мәгълүмат чаралары (басмада һәм (яисә) жирле радио, телевизион канал буенча хәбәрләр бастырып чыгару рәвешендә) аша, һәркем файдалана алырлык махсус билгеләнгән урыннарда белдерүләр урнаштыру рәвешендә, шулай ук территориаль ижтимагый үзидарә уставында билгеләнгән тәртиптә хәбәр ителә.

15.2.Гражданнарның жыелышын яисә конференциясен (делегатлар жыелышын) алып бару өчен президиум рәис, секретарь һәм президиум әгъзалары составында сайлана.

15.3. Салагыш авыл жирлегенң жирле үзидарә органнары вәкилләре киңәшмә тавышы хокукына ия гражданнар жыелышында, конференциясендә (делегатлар жыелышында) катнашалар.

15.4. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыручы гражданнар жыелышы, конференциясе (делегатлар жыелышы) карарлары жыелышта катнашучыларның күпчелеге тарафыннан жыелышта, конференциядә (делегатлар жыелышында) кабул ителә, беркетмәләр белән рәсмиләштерелә һәм 10 көн эчендә тиешле муниципаль берәмлек администрациясенә жибәрелә.

Беркетмәдә гражданнар жылышынын яисә конференциясен (делегатлар жылышынын) уздыру датасы һәм урыны, тиешле территориядә яшәүче һәм гражданнар жылышында яисә конференциясендә (делегатлар жылышында) катнашу хокукына ия гражданнарның гомуми саны, катнашучылар саны, президиум составы, көн тәртибе, кабул ителгән карарлар күрсәтелә. Беркетмәгә гражданнарның жылышы яисә конференциясе (делегатлар жылышы) рәисе һәм секретаре имза сала.

16 маддә. Жылышыны, гражданнар конференциясен (делегатлар жылышынын) финанслар белән тәмин итү.

16.1. Совет һәм Салагыш авыл жирлеге башлыгы инициативасы белән уздырыла торган жылышыны, гражданнар конференциясен (делегатлар жылышынын) әзерләүгә һәм уздыруга бәйле чыгымнар Салагыш авыл жирлеге бюджеты хисабына башкарыла.

16.2. Жылышыны әзерләүгә һәм уздыруга, гражданнар инициативасы буенча үткәрелә торган гражданнар конференциясенә (делегатлар жылышына) бәйле чыгымнар гамәлдәге законнар нигезендә гражданнар һәм башка чыганақлар исәбеннән башкарыла.

17 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары

17.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары тиешле территориядә яшәүче гражданнар (делегатлар жылышлары) жылышларында яисә конференцияләрендә сайланалар.

17.2. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары:

- о тиешле территориядә яшәүче халык мәнфәгатләрән чагылдыра;
- о гражданнар жылышларында һәм конференцияләрендә (делегатлар жылышларында) кабул ителгән карарларның үтәлешен тәмин итәләр;
- торақ фондын карап тоту, территорияне төзекләндерү буенча хужалык эшчәнлеген, тиешле территориядә яшәүче гражданнарның социаль-көнкүреш ихтияжларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән, күрсәтелгән гражданнар акчалары исәбеннән дә, Салагыш авыл жирлегенәң территориаль ижтимагый үзидарә органнары һәм жирле үзидарә органнары арасында төзелгән шартнамә нигезендә дә гамәлгә ашыра ала;

- Салагыш авыл жирлегенәң жирле үзидарә органнарына Салагыш авыл жирлегенәң әлеге органнар һәм жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле муниципаль хокукый актлары проектларын кертергә хокуклы, алар әлеге актларны кабул итү компетенциясенә кертелгән.

17.3. Гражданнарның жылышы яисә конференциясе (делегатлар жылышы) карары буенча территориаль ижтимагый үзидарә органнары структурасына түбәндәгеләр керергә мөмкин:

- территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегә юнәлешләре буенча даими эшләүче комиссияләр;

- территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлеге юнәлешләре буенча вакытлыча эшләүче комиссияләр;

-Территориаль ижтимагый үзидарә органнарының территориаль структуралары (күпфатирлы торак йорт чикләрендә гамәлгә ашырыла торган территориаль ижтимагый үзидарәдәге өлкән подъездлар; йортлар төркеме чикләрендә гамәлгә ашырыла торган территориаль ижтимагый үзидарәдәге йорт комитетлары; төрле урамнарда яисә микрорайон чикләрендә урнашкан йортлар төркеме чикләрендә гамәлгә ашырыла торган территориаль ижтимагый үзидарәдәге урам комитетлары һ.б.).

18 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары структурасы

18.1. Территориаль ижтимагый үзидарә идарәсенә югары органы булып гражданнарның жыелышы, конференциясе (делегатлар жыелышы) тора.

18.2. Территориаль ижтимагый үзидарә кабул иткән функцияләренә оештыру һәм турыдан-туры гамәлгә ашыру өчен гражданнарның (делегатлар жыелышының) хисап жыелышы яисә конференцияләре сайлана: территориаль ижтимагый үзидарә комитеты һәм территориаль ижтимагый үзидарәнең контроль-ревизия комиссиясе.

Территориаль ижтимагый үзидарә территориясендә яшәүче халык саны 300 кешедән ким булса, территориаль ижтимагый үзидарә органнары урынына территориаль ижтимагый үзидарәнең вәкаләтле сайланулы затлары сайланьрга мөмкин.

Территориаль ижтимагый үзидарә комитетының һәм территориаль ижтимагый үзидарә органнары буларак территориаль ижтимагый үзидарәнең контроль-ревизия комиссиясенә башка исемә территориаль ижтимагый үзидарә уставы (йорт комитеты, урам комитеты, өлкән подъезд һ.б.) белән билгеләнергә мөмкин.

18.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары составын сайлау ачык тавыш бирү юлы белән уздырыла.

18.2. Территориаль ижтимагый үзидарә органнарының эш рәвеше, алар тарафыннан карарлар кабул итү тәртибе территориаль ижтимагый үзидарә тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм аның уставында чагыла.

19 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарә комитеты вәкаләтләре

19.1. Территориаль ижтимагый үзидарә комитеты (алга таба - Комитет) вәкаләтләре территориаль ижтимагый үзидарә уставы белән билгеләнә.

19.2. Территориаль ижтимагый үзидарә уставында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә Комитет түбәндәгеләргә хокуклы:

- Территориаль ижтимагый үзидарә мәсьәләләрен карау өчен гражданнарның жыелышларын, конференцияләрен (делегатлар жыелышларын) чакырырга, сайлаучылар клубларын төзүгә һәм аларның эшчәнлегенә, халыкның граждан активлыгының башка рәвешләрен үстерүгә ярдәм итәргә;
- үз вәкилләре аша тиешле территориядә яшәүчеләрнең мәнфәгатьләренә кагылышлы мәсьәләләр буенча жирле үзидарә

органнары утырышларында киңәш бирү тавышы хокукына ия катнашырга;

- территорияль ижтимагый үзидарә органнарына тапшырылган матди һәм финанс чаралары белән эш итәргә;
- тиешле территориядә төзелешне исәпкә алып, аны төзекләндерү планнарын эшләргә, гражданнар жыелышлары, конференцияләре карарлары нигезендә халык һәм оешмалар акчаларын жәлеп итәргә, жирле инициатива фондларын төзәргә;
- Халыкка хезмәт күрсәтү өчен оешмалар булдыруга ярдәм итү;
- Килешү нигезендә коммуналь-көнкүреш хезмәт күрсәтү һәм социаль-мәдәни билгеләнештәге төрле объектларны төзү һәм тоту өчен юридик затларның, ижтимагый берләшмәләренең үз акчаларын һәм акчаларын берләштерергә, үз җаваплылыгына кредитлар алырга һәм үз акчаларынан ссудалар бирергә, акцияләр һәм облигацияләр сатып алырга;
- о үз уставы (положениесе) нигезендә штатны һәм территорияль ижтимагый үзидарә органы хезмәткәрләренең хезмәтенә түләү тәртибен, алга таба аларны жыелышта, конференциядә (делегатлар жыелышында) раслап, билгеләргә;
- Территорияль ижтимагый үзидарәнең берлекләргә (ассоциацияләргә) керүе турында карар кабул итәргә;
- Хокук саклау органнары һәм суд гарызнамәләре буенча, шулай ук гражданнарның территорияль ижтимагый үзидарәнең житәкче органы рәисе имзасы артына көнкүреш характеристикалары белән таныкланган көнкүреш характеристикалары, торак һәм көнкүреш шартларын тикшерү актлары, теркәлү урыны буенча затларның фактта яшәмәве турындагы белешмәләр, теркәлмәгән затларның территорияль ижтимагый үзидарә территориясендә фактта яшәү турындагы белешмәләр, гайлә составы турындагы белешмәләр, территорияль ижтимагый үзидарәдә яшәүчеләр турындагы башка белешмәләр, аларны жыю һәм тапшыру Россия Федерациясенең мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турындагы законнарында тыелмаган белешмәләр бирүне таләп итүе буенча.
- Территорияль ижтимагый үзидарә рәисе һәм житәкче органы әгъзалары жыелган яисә тапшырылган белешмәләренең гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәрәслеге өчен шәхси җаваплы булалар;
- о территорияль ижтимагый үзидарәнең гамәлдәге законнарда һәм әлегә Нигезләмәгә каршы килми торган башка вәкаләтләрән гамәлгә ашырырга.

19.3. Жирле үзидарә органнары белән төзелә торган Комитет Салагыш авыл жирлегә килешүләренә хокуклы:

-Территориаль ижтимагый үзидарәнең гамәлдә булган территориясендә хезмәт күрсәтү, биналарны агымдагы ремонтлау һәм ишегалды территорияләрен төзекләндерү (шул исәптән гражданның үз теләкләре белән ризалыклары булганда) эшләрен оештырырга һәм уздырырга, бу максатлар өчен юридик һәм физик затларны жәлеп итәргә;

- төзелеш һәм ремонт эшләрен уздыруда, территориаль ижтимагый үзидарәнең билгеләнгән чикләре чикләрендә гамәлгә ашырыла торган төзекләндерү эшләрен башкаруда заказчы булып, гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә территориаль ижтимагый үзидарә чаралары һәм башка инвесторлар исәбеннән чыгыш ясарга;

-Халыкның акчалары һәм хезмәт катнашу исәбенә яисә Салагыш авыл жирлегенең жирле үзидарә органнары тарафыннан тапшырылган мөлкәттән файдалану.

20 маддә. Комитет рәисе

Комитет житәкчесе - территориаль ижтимагый үзидарә уставында билгеләнә торган вәкаләтләр чоры белән күрсәтелгән вазыйфаны биләүгә конкурс нәтижеләре буенча төзелә торган комитет составыннан гражданны тарафыннан турыдан-туры территориаль ижтимагый үзидарә жыелышында яисә конференциясендә (делегатлар жыелышында) сайланган комитет рәисе.

Комитет рәисе тиешле территориядә яшәүче халык мәнфәгатләрен тәкъдим итә, гражданны жыелышларында, конференцияләрендә (гражданны жыелышларында) кабул ителгән карарларның үтәлешен тәмин итә.

Комитет рәисе өчен контракт шартлары территориаль ижтимагый үзидарәнең гражданны жыелышы яисә конференциясе (делегатлар жыелышы) белән раслана.

Комитетка йөкләнгән бурычларны үтәү йөзеннән Комитет рәисе:

1. Салагыш авыл жирлегенең дүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар һәм гражданны белән мөнәсәбәтләрдә территориаль ижтимагый үзидарәне тәкъдим итә;

2. Комитет эшчәнлеген оештыра;

3. гражданны жыелышларын, конференцияләрен (делегатлар жыелышларын) әзерләүне һәм уздыруны оештыра, аларда кабул ителгән карарларның гамәлгә ашырылуын тикшереп тора;

Комитет утырышларын алып бара;

5. тиешле муниципаль берәмлек администрациясенә территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә, аларга буйсынган территориядәге эшләр торышы турында хәбәр итә;

6. территориаль ижтимагый үзидарәнең ведомство буйсынуындагы территорияне төзекләндерү һәм санитар карап тоту кагыйдәләренең үтәлешен тикшереп торуны тәмин итә;

7. Санитар-эпидемиологик күзәтчелек органнарына, гамәлдәге законнар нигезендә алга таба административ беркетмәләр төзү максатыннан, алар

буйсынуындагы территориядә төзекләндрү һәм санитар карап тоту кагыйдэләрән ачыкланган бозулар турында хэбэр итэ;

8. китүчелэргэ алмашка Комитет эгъзаларын сайлауларны оештыруны тээмин итэ;

9. утырышлар протоколларына һәм Комитетның башка документларына кул куя;

10. Комитет кушуы буенча Салагыш авыл жирлегенәң жирле үзидарә органнары һәм барлык милек рәвешләрәндәге башка оешмалар белән шартнамэләр һәм килешүләр төзи;

11. Салагыш авыл жирлегенәң жирле үзидарә органнары тарафыннан жыелыш, гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы), аңа тапшырылган башка мәсьэлэләрне хэл итэ.

Территориаль ижтимагый үзидарәнәң житәкче органы рәисе шәхесән раслаучы документ территориаль ижтимагый үзидарә комитеты рәисе таныклығы булып тора. Комитет рәисе таныклығын рәсмиләштерү һәм исәпкә алу тәртибе Салагыш авыл жирлеге администрациясе тарафыннан билгеләнә.

21 маддә. Комитет рәисе һәм эгъзалары вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату

Комитет рәисе һәм эгъзаларының вәкаләтләрә түбәндәге очракларда вакытыннан алда туктатыла:

1. вәкаләтләрән туктату турында шәхси гариза бирү;

2. Тиешле территориядән даими яшәү урынына чыгу;

3. үлем;

4. гражданнар жыелышының яисә конференциясенәң (делегатлар жыелышларының);

5. Комитет рәисенә, эгъзасына карата судның гаепләү карары закон көченә кергәндә;

6. хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган нигезләр буенча (әгәр вәкаләтләр хезмәт шартнамәсе нигезендә гамәлгә ашырылса).

Яңа эгъзаларны, Комитет рәисен сайлаулар вәкаләтләрә туктатылганнан соң 1 айдан да соңга калмыйча башкарыла.

Комитет рәисе вәкаләтләрә вакытыннан алда туктатылган очракта, Комитет рәисе урынбасары яисә Комитет эгъзаларының берсе яңа рәис сайлаганчы рәис вәкаләтләрән башкара.

Комитет рәисе вәкаләтләрән башкаручы затка Комитет рәисенәң хокуклары, бурычлары һәм жаваплылығы кагыла.

22 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарәнәң контроль-ревизия комиссиясе

22.1. Территориаль ижтимагый үзидарәнәң контроль-ревизия комиссиясе (алга таба - Комиссия) территориаль ижтимагый үзидарәнәң контроль-ревизия органы буларак, Комитетның финанс-хужалык эшчәнлеген тикшереп тору һәм

тикшерү өчен төзелә. Комиссия гражданнарның жыелышына, конференциясенә (делегатлар жыелышына) гына хисап тотат.

22.2. Комиссия жыелыш, гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) йөкләмәсе һәм үз инициативасы белән елына эш нәтижеләре буенча комитетның финанс-хужалык эшчәнлеген тикшерә, территориаль ижтимагый үзидарә уставының үтәлешен тикшереп тора.

Комиссия комитетының финанс-хужалык эшчәнлеген тикшерү өчен аудиторлык оешмалары жәлеп ителергә мөмкин.

Комиссия эшчәнлеге, аның хокуклары һәм бурычлары территориаль ижтимагый үзидарә уставы белән регламентлана.

Комиссия әгъзалары Комитет әгъзалары була алмый.

22.3. Территориаль ижтимагый үзидарәнең финанс-хужалык эшчәнлеге ревизиясе елга кимендә 1 тапкыр уздырыла, Комиссиянең тикшерү һәм хисаплары нәтижеләре тиешле территориядә яшәүче халыкка житкерелә һәм гражданнар жыелышында, конференциясендә (делегатлар жыелышында) раслана.

23 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарә вәкаләтләре
Территориаль ижтимагый үзидарә чикләрендә территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территориядә халыкның үз инициативаларын гамәлгә ашыру максатларында:

1. тиешле территориядә яшәүче халык мәнфәгатьләрен чагылдыра;
2. гражданнар жыелышларында, конференцияләрендә (делегатлар жыелышларында) кабул ителгән карарларның үтәлешен тәмин итә;
3. территорияне төзекләндерү буенча хужалык эшчәнлеген, тиешле территориядә яшәүче гражданнарның социаль-көнкүреш ихтыяжларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән башка хужалык эшчәнлеген күрсәтелгән гражданнар акчалары исәбеннән дә, территориаль ижтимагый үзидарә органы белән Салагыш авыл жирлегенә жирле үзидарә органы арасында төзелгән шартнамә нигезендә дә гамәлгә ашырырга мөмкин;
4. Салагыш авыл жирлегенә жирле үзидарә органнарына әлеге органнар һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затлары мәжбүри каралырга тиешле, күрсәтелгән актларны кабул итү компетенциясенә кертелгән муниципаль хокукый актлар проектларын кертергә хокуклы.

IV бүлек. ТЕРРИТОРИАЛЬ ИЖТИМАГЫЙ ҮЗИДАРӘНЕҢ ИКЪТИСАДИ ҺӘМ ФИНАНС НИГЕЗЛӘРЕ

24 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарә милке

24.1. Территориаль ижтимагый үзидарәнең булуы мөмкин:

Үз акчалары исәбеннән төзелә яисә сатып алына торган акчалар һәм мөлкәт башка законлы нигезләрдә;

гамәлдәге законнар нигезендә төзелә торган шартнамәләр нигезендә Салагыш авыл жирлегенә жирле үзидарә органнары тарафыннан тапшырыла торган акчалар;

башка затлар тарафыннан тапшырыла торган чаралар.

24.2. Территориаль ижтимагый үзидарә акчалары территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегеннән кергән акчалар, предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның, гражданның ирекле взнослары һәм иганәләре, шулай ук башка керемнәр хисабына оештырылырга мөмкин.

25 нче маддә. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру өчен Салагыш авыл җирлеге бюджетыннан акча бүлеп бирү шартлары һәм тәртибе

25.1. Салагыш авыл җирлеге бюджеты хисабына территориаль ижтимагый үзидарә торак урыннарын тоту, коммуналь хезмәтләр өчен түләү, Салагыш авыл җирлеге җирле үзидарә органнары карары буенча ягулык алу (алга таба - компенсация түлүүләре) буенча үз чыгымнарын өлешчә каплауга компенсация түлүүләре ала ала.

25.2. Муниципаль максатчан программалар кысаларында Салагыш авыл җирлеге бюджеты акчалары хисабына территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруга ярдәм итү максатыннан территориаль ижтимагый үзидарәнең устав эшчәнлеген үтәүгә бәйлә чараларны уздыруга максатчан субсидияләр бүлеп бирелергә мөмкин.

25.3. Территориаль ижтимагый үзидарә Салагыш авыл җирлеге бюджетыннан акчаларны гамәлдәге законнарга ярашлы рәвештә Салагыш авыл җирлеге җирле үзидарә органнары белән төзелгән килешүләр нигезендә ала ала.

V БҮЛЕК. ТЕРРИТОРИАЛЬ ИЖТИМАГЫЙ ҮЗИДАРӘ ГАРАНТИЯЛӘРЕ

26 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру гарантияләре

Территориаль ижтимагый үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә кабул ителгән җыелыш, гражданның конференцияләре (делегатларның җыелышлары) Салагыш авыл җирлегенә җирле үзидарә органнары, юридик затлар һәм аларга адресланган гражданны тарафыннан бер ай эчендә һичшиксез каралырга тиеш.

Юридик затлар, милек рәвешләренә һәм оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә, мәҗбүри тәртиптә территориаль ижтимагый үзидарә органнары белән кешеләрнең яшәү тирәлеген начарайтырга яки аларның законлы мәнфәгатьләренә зыян китерергә мөмкин булган үз чараларын килештерәләр.

Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының, Салагыш авыл җирлегенә җирле үзидарә органнарының һәм аларның вазыйфай затларының әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру хокукын боза торган норматив хокукый актларына карата суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

Гражданның җыелышларында, конференцияләрендә (делегатлар җыелышларында) үз вәкаләтләре чикләрендә кабул ителгән җирле әһәмияттәге

мәсьәләләрен үтәмәү административ хокук бозулар турындагы законнар нигезендә административ җаваплылыкка тартыла.

27 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарә органнарының җаваплылыгы
Территориаль ижтимагый үзидарә органнары кабул ителә торган карарларның законлылыгы һәм нигезлелеге өчен җаваплы.
Территориаль ижтимагый үзидарә органнарының халык алдындагы җаваплылыгы аларның гамәлдәге законнарын, әлеге Нигезләмәне, территориаль ижтимагый үзидарә уставын бозу яки алар белән тиешле территориядә яшәүчеләрнең ышанычын югалту очраklarында килеп җитә.

28 маддә. Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлеген тикшереп тору
28.1. Бүлөп бирелгән бюджет акчаларынан файдалану өлешендә территориаль ижтимагый үзидарәнең финанс эшчәнлегенә контроль территориаль ижтимагый үзидарә уставларын теркәүче һәм алып баручы муниципаль берәмлек администрациясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.
28.2. Территориаль ижтимагый үзидарәнең гражданнар жыелышларында, конференцияләрендә (делегатлар жыелышларында) кабул ителгән карарларның үтәлешен тикшереп тору тиешле территориядә яшәүчеләр тарафыннан гамәлгә ашырыла.

VI бүлек. ТЕРРИТОРИАЛЬ ИЖТИМАГЫЙ ҮЗИДАРӘ ЭШЧӘНЛЕГЕН ТУКТАТУ

29 нчы маддә. Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлеген туктату

29.1. Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә җыен, гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) карары буенча яки суд карары буенча үзгәртеп кору яки бетерү юлы белән туктатыла.

29.2. Территориаль ижтимагый үзидарә бетерелгәч, бюджет акчалары һәм баланста булган, бюджет акчалары хисабына сатып алынган яки Салагыш авыл җирлегенә җирле үзидарә органнары тарафыннан тапшырылган мөлкәт Салагыш авыл җирлегенә муниципаль милкә составына күчә.

Кредиторларның таләпләрен канәгатьләндергәннән соң калган башка финанс чаралары һәм мөлкәт территориаль ижтимагый үзидарә уставында каралган максатларга яисә территориаль ижтимагый үзидарәне бетерү турында гражданнар жыелышы яки конференциясе (делегатлар жыелышы) карары белән билгеләнгән максатларга, ә бәхәсле очраklarда - суд карары белән билгеләнгән тәртиптә юнәлтелә

VII бүлек. СОҢГЫ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

30 нчы маддә. Хәзерге позициягә үзгәрешләр кертү

Әлеге Нигезләмәгә үзгәрешләр Салагыш авыл җирлегенә Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә кертелә.